

Huvudman

TRELLEBORGS KOMMUN
trelleborgs.kommun@trelleborg.se

Beslut

Datum 2026-09-28

Dnr SI 2025:11777

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av anpassad vuxenutbildning på grundläggande nivå i Trelleborgs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 5 mars 2026

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av anpassad vuxenutbildning på grundläggande nivå i Trelleborgs kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande att utbildningen är anpassad utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar, utformningen av de individuella studieplanerna, att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året, att undervisningen i hem- och konsumentkunskap omfattar kursens syfte och centrala innehåll samt att alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.

Skolinspektionen har den 5 mars 2026 beslutat att förelägga Trelleborgs kommun att senast den 14 augusti 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utformningen av de individuella studieplanerna, att utbildningen är anpassad utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar, samt att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året.

Trelleborgs kommun har den 5 maj 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Vidare har huvudmannen den 12, 13 och 26 augusti respektive 16 och 23 september 2026 inkommit med kompletterande redovisning.

Skolinspektionen har därefter, den 3–4 september 2026, genomfört intervjuer med lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn samt lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat elevernas individuella studieplaner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Trelleborgs kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Utbildning utifrån elevers individuella mål, behov och förutsättningar

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 mars 2026 att huvudmannen inte levde upp till författningarnas krav avseende elevernas individuella studieplaner samt att utbildningen utgår från elevernas individuella mål, behov och förutsättningar. Av utredningen framgick att elevernas studieplaner inte hade reviderats trots att elevernas utbildning pågått i flera år. Vidare framgick att utbildningens upplägg och innehåll utgick ifrån befintliga resurser och inte utifrån elevernas behov och förutsättningar och inte anpassades efter elevernas mål eftersom dessa inte var kända. Skolinspektionen förelade därför Trelleborgs kommun att se till att elevernas individuella studieplaner revideras vid behov. Trelleborgs kommun förelades även att se till att utbildningen anpassas utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar. Detta innebär att utbildningens studietakt, val av metoder, upplägg och innehåll, inom ramen för de ämnen och ämnesområden som eleverna läser, ska anpassas utifrån varje enskild elevs mål, behov och förutsättningar.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elevernas individuella studieplaner

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 5 maj 2026 framgår i huvudsak följande. Huvudmannen anger att samtliga elevers individuella studieplaner har reviderats under perioden januari till mars 2026. Revideringen har skett genom individuella elevsamtal tillsammans med undervisande lärare samt studie- och yrkesvägledare. I denna revidering har såväl syfte, mål och förutsättningar som vilka kurser som eleverna läser, i vilken studietakt och inom vilken tidsram setts över. Den 13 augusti 2026 har huvudmannen inkommit med ett schema för höstens undervisning och den 26 augusti 2026 med studieplaner för samtliga 15 elever samt med lärarens planering för de ämnen (engelska och hem- och konsumentkunskap) samt det ämnesområde (individ och samhälle) som eleverna läser. Av den inkomna dokumentationen framgår att varje ämne respektive ämnesområde har en egen schemaposition och att alla studieplaner innehåller mål samt en planering för elevernas studier under 2026 och 2027.

Läraren och studie- och yrkesvägledaren säger vid intervju att de har en ny rutin för att upprätta och uppdatera elevernas individuella studieplaner.

Rutinen omfattar en rad frågor kring exempelvis vad eleven vill lära sig och om vilka framtidsmål eleven har. Rektorn säger att elevernas individuella studieplaner fortsättningsvis kommer att revideras åtminstone tre gånger per kalenderår, alternativt så snart elever i samtal med lärare eller studie- och yrkesvägledare ger uttryck för att de vill justera något i sin utbildning.

Utbildning utifrån elevens mål, behov och förutsättningar

Läraren säger vid intervjun att undervisningen nu är upplagd så att eleverna ges undervisning i ett ämne eller ämnesområde i taget. Vidare ger läraren flera exempel på hur hen anpassar utbildningen utifrån elevernas mål, behov och förutsättningar. Till exempel säger läraren att elever som är mer självgående kan få mer avancerade uppgifter, medan elever som behöver en-till-en-stöd kan få det. Läraren säger också att hen erbjuder ett brett urval av aktiviteter i undervisningen för att möta olika önskemål hos eleverna och för att anpassa undervisningen utifrån de mål eleverna har med sin utbildning. Även vid de lektioner Skolinspektionen observerar får eleverna arbeta med olika typer av uppgifter på olika sätt.

Rektorn bekräftar vid intervju att undervisningen nu är uppdelad efter ämne/ämnesområde och säger att det nu är tydligt för eleverna vilket ämne/ämnesområde de läser. Rektorn säger också att läraren anpassar utbildningen utifrån elevernas behov, förutsättningar och mål, bland annat genom att eleverna som läser engelska har fått olika uppgifter utifrån vilka mål de har och genom att det bland de som läser individ och samhälle finns elever som behöver mer undervisning och som går på fler lektioner per vecka.

Rättslig reglering

Individuella studieplaner

Enligt 20 kap. 8 a § skollagen (2010:800) ansvarar hemkommunen för att det upprättas en individuell studieplan för varje elev. Planen ska innehålla uppgifter om den enskildes utbildningsmål och planerad omfattning av studierna.

Av 2 kap. 16 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår att den individuella studieplanen ska utarbetas i samverkan med eleven. Planen ska upprättas i nära anslutning till antagningen och ska vid behov revideras. Rektorn ansvarar för att planen revideras.

Utbildning utifrån elevens mål, behov och förutsättningar

Enligt 20 kap. 2 § skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.

Av förordning (2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen, (Lvux 12), 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Vuxenutbildningens uppdrag

samt En likvärdig utbildning, framgår att elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån elevens behov och förutsättningar. Vidare framgår att flexibilitet alltid ska eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära.

I Lvux 12, 2.1 Kunskaper framgår också att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i kommunal vuxenutbildning får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar. Vidare ska läraren utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Rektorn har, enligt Lvux 12, 2.4 Rektorns ansvar, ett särskilt ansvar för att lärarna anpassar undervisningens upplägg, innehåll och arbetsformer efter elevernas skiftande behov och förutsättningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Trelleborgs kommun vidtagit åtgärder för att säkerställa att elevernas individuella studieplaner revideras vid behov. Skolinspektionens utredning visar vidare att Trelleborgs kommun har vidtagit åtgärder för att säkerställa att utbildningen anpassas utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar. Skolinspektionen bedömer att Trelleborgs kommun har följt föreläggandet i denna del och att bristerna är avhjälpna.

Kontinuerlig utbildning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 mars 2026 att huvudmannen inte levde upp till författningarnas krav avseende kontinuerlig utbildning under året. Av utredningen framgick att de kurser eleverna läste varit pågående under flera års tid men att det inte bedrivits undervisning i dessa kurser mellan slutet på maj och slutet på augusti. Skolinspektionen bedömde vidare att detta uppehåll i utbildningen utgick från verksamhetens behov och inte från elevernas behov.

Skolinspektionen förelade därför Trelleborgs kommun att vidta åtgärder för att se till att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året och att det är elevernas behov och förutsättningar som är vägledande i fråga om hur utbildningen förläggs i tid. Detta innebär att eleverna ska kunna fortsätta sina studier i pågående kurs/er utan uppehåll även under sommarmånaderna.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen från och med juni 2026 har för avsikt att planera undervisningen i kurser och ämnesområden utifrån perioder i stället för över helår i syfte att undvika avbrott i elevernas utbildning. Vidare anger huvudmannen att när bemanningen utökas med en halvtidstjänst från och med januari 2027 kommer verksamheten att kunna erbjuda eleverna kontinuerlig utbildning utan uppehåll under sommarmånaderna.

Av inkomna individuella studieplaner framgår att ingen av eleverna läste kurser mellan slutet av maj och slutet av augusti. Majoriteten av eleverna avslutade pågående kurser i slutet av maj. En elev gjorde ett avbrott i en kurs från slutet på maj till slutet på augusti. Vid intervju säger lärare och studie- och yrkesvägledaren att uppehållet mellan slutet av maj och slutet på augusti gjordes av organisatoriska skäl. Såväl lärare och studie- och yrkesvägledare som rektorn säger att inte heller den elev som gjorde ett avbrott i sina studier under en pågående kurs tillfrågades om hen önskade fortsätta läsa under sommaruppehållet.

Vidare framgår av de inkomna studieplanerna att det för samtliga elever finns ett inplanerat sommaruppehåll från slutet av maj till slutet av augusti 2027. Detta trots att eleverna kommer att fortsätta samma ämnen och ämnesområden efter sommaruppehållet. Läraren och studie- och yrkesvägledaren säger att de i nuläget måste planera utifrån lärarens arbetstid och att det måste till ett rektorsbeslut om utökad bemanning om de ska kunna erbjuda undervisning under sommaren 2027. De säger att eleverna kommer att läsa färdigt den första delkursen i ämnesområdet individ och samhälle innan sommaruppehållet och fortsätta med den andra delkursen under hösten 2027. Rektorn säger att anledningen till att det i de nuvarande studieplanerna finns ett inplanerat uppehåll mellan slutet på maj och slutet på augusti 2027 är att de är skrivna enligt de läsårstider som tidigare gällde även för verksamheten inom anpassad vuxenutbildning. Rektorn säger att huvudmannen har för avsikt att rekrytera ytterligare en lärare till den anpassade vuxenutbildningen och att det därigenom från och med år 2027 kommer att vara möjligt för de elever som så önskar att fortsätta sin utbildning även under sommarmånaderna. I en skriftlig komplettering uppger huvudmannen, genom rektorn, att Trelleborgs kommun kommer att utannonsera ytterligare en halvtidstjänst inom anpassad vuxenutbildning med tillträde från och med januari 2027. När tjänsten är tillsatt kommer rektorn tillsammans med lärare och SYV planera för upplägget under sommaren och framåt. Eleverna kommer under tidig vår 2027 få frågan om de vill läsa under sommaren och vad de i så fall vill läsa.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning framgår att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att eleverna inte erbjöds att studera under sommarmånaderna 2026 och att uppehållet i eller mellan pågående delkurser berodde på verksamhetens och inte elevernas behov. Skolinspektionens utredning visar dock att Trelleborgs kommun har vidtagit åtgärder för att se till utbildningen från och med 2027 kommer att kunna bedrivas kontinuerligt över hela året. Skolinspektionen bedömer därmed att Trelleborgs kommun får anses ha följt föreläggandet i denna del och att bristen är avhjälpt.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Ulrika Kolben Waaranperä

Föredragande
Signerat av: Ulrika Kolben Waaranperä

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Christina Aro Östgren medverkat.